

การเลือกตั้งในเมียนมา: พิจารณาสถานการณ์หลังรัฐประหาร

8 พฤศจิกายน 2024

ครบรอบ 4 ปี การเลือกตั้งเมียนมาที่เกิดขึ้นเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2020 การเลือกตั้งครั้งนั้นสะท้อนถึงเจตจำนงที่แท้จริงของประชาชน การกล่าวหาของกองทัพว่าการเลือกตั้งไม่โปร่งใสไม่สามารถพิสูจน์ได้ในทางกลับกัน แผนการจัด “การเลือกตั้ง” โดยคณะรัฐประหารเมียนมา ทั้งไม่ชอบด้วยกฎหมายและเป็นความพยายามอย่างไม่ชอบธรรมที่จะสร้างภาพลักษณ์ให้ตนเอง การเลือกตั้งที่จัดโดยคณะรัฐประหารจะไม่เพียงล้มเหลวในการสร้างเสถียรภาพให้แก่ประเทศ แต่ยังอาจเพิ่มความขัดแย้งให้รุนแรงยิ่งขึ้น ขบวนการประชาธิปไตยเมียนมาสมควรได้รับการสนับสนุนจากชุมชนนานาชาติในการสร้างสหพันธรัฐประชาธิปไตย ซึ่งรวมถึงการปฏิรูประบบการเลือกตั้งและการจัดตั้งหน่วยงานบริหารการเลือกตั้งที่เป็นอิสระและโปร่งใส

นับตั้งแต่ได้รับเอกราช ประชาชนเมียนมาต้องเผชิญกับอุปสรรคที่ทำให้การแสดงเจตจำนงและการเลือกตั้งรัฐบาลของตนเองแทนการปกครองโดยระบอบทหารเป็นไปได้อย่างยากลำบาก แม้จะมีการเปลี่ยนผ่านอำนาจแบบบนลงล่างที่ริเริ่มโดยชนชั้นนำในกองทัพ แต่ความเปลี่ยนแปลงที่แท้จริงเริ่มเกิดขึ้นในปี 2015 และ 2020 อย่างไรก็ตาม การเลือกตั้งในทั้งสองปีนี้ยังคงเผชิญกับอุปสรรคสำคัญ เช่น การกีดกันชาวโรฮิงญาจากการลงคะแนนเสียง และความไม่โปร่งใสในการตัดสินใจของคณะกรรมการการเลือกตั้งเมียนมา (Union Election Commission - UEC)

อย่างไรก็ตาม แม้จะมีความท้าทายจากการระบาดของโควิด-19 การเลือกตั้งในปี 2020 ก็สามารถจัดขึ้นได้ใน 95% ของเขตการปกครองทั่วประเทศ โดยมีผู้มาใช้สิทธิ์ถึง 71.89% และได้รับการยืนยันจากผู้สังเกตการณ์การเลือกตั้งทั้งในระดับนานาชาติและภายในประเทศว่า “เป็นการเลือกตั้งที่สะท้อนเจตจำนงของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในเมียนมา”

ประเทศเพื่อนบ้านของเมียนมาและประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น [จีน](#) [อินเดีย](#) [ลาว](#) [กัมพูชา](#) [สิงคโปร์](#) และบังกลาเทศ ต่างยอมรับผลการเลือกตั้งดังกล่าวเช่นกัน

เนื้อหาของบทความนี้เป็นความรับผิดชอบของ International IDEA แต่เพียงผู้เดียว ไม่ได้รวมไปถึงมุมมองหรือความคิดเห็นของผู้ให้ทุน

การเลือกตั้งในเมียนมา: พิจารณาสถานการณ์หลังรัฐประหาร

8 พฤศจิกายน 2024

ระบบรัฐสภาของเมียนมา

ภายใต้รัฐธรรมนูญปี 2008 ระบบการเลือกตั้งสำหรับสภานิติบัญญัติใช้ระบบการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตคะแนนสูงสุด (First-Past-the-Post) สภาผู้แทนราษฎร (Pyithu Hluttaw) หรือสภาล่างของรัฐสภาเมียนมา ประกอบด้วยสมาชิก 440 คน โดย 330 คนได้รับการเลือกตั้งโดยตรงจากระบบการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมากธรรมดา หนึ่งเขตหนึ่งคน (Single-Member Constituencies) และอีก 110 ที่นั่ง (คิดเป็น 25%) ถูกสงวนไว้สำหรับกองทัพ

สภาแห่งชาติ (Amyotha Hluttaw) ซึ่งเป็นวุฒิสภาของรัฐสภาเมียนมา มีสมาชิกทั้งหมด 224 คน โดย 168 คนได้รับการเลือกตั้งโดยตรง และ 56 ที่นั่ง (คิดเป็น 25%) ถูกสงวนไว้สำหรับกองทัพ

ในการเลือกตั้งสภาแห่งชาติ (Amyotha Hluttaw) แต่ละภูมิภาคจาก 7 ภูมิภาค และ 7 รัฐ ถูกแบ่งออกเป็นเขตเลือกตั้งแบบหนึ่งเขตหนึ่งคน จำนวน 12 เขต กรณีที่มีเขต/เขตการปกครองตนเองในภูมิภาคหรือรัฐ จะมีการกำหนดให้มีที่นั่ง 1 ใน 12 ที่นั่งเพื่อเป็นตัวแทนของเขตการปกครองนั้น

นอกจากนี้ ทุกหน่วยการปกครองยังมีการเลือกตั้ง สภาแห่งรัฐหรือสภาแห่งเขตการปกครอง (State or Region Hluttaw) ด้วยระบบการเลือกตั้งเสียงข้างมากแบบหนึ่งเขตหนึ่งคน (สองหน่วยต่อหนึ่งเมือง) ซึ่งรวมถึงที่นั่ง 25% ที่สงวนไว้สำหรับตัวแทนจากกองทัพด้วย

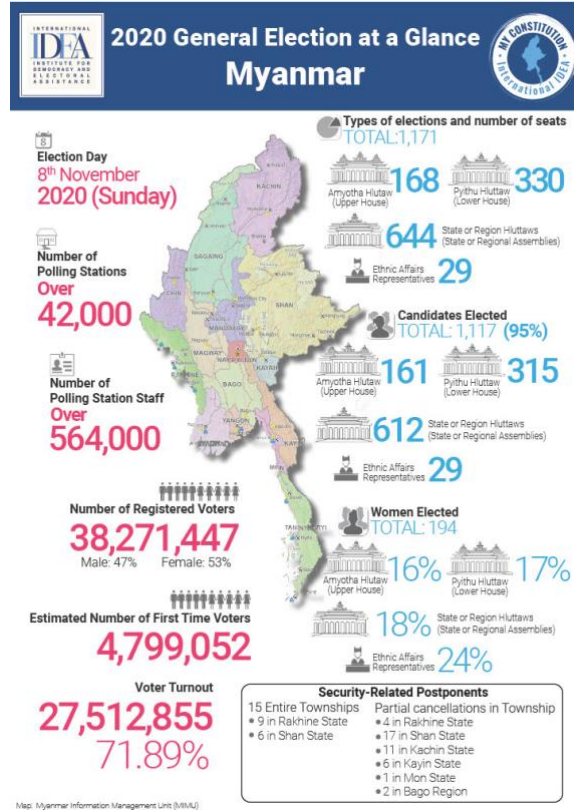
ผลการเลือกตั้งปี 2020

ผลการเลือกตั้งในปี 2020 แม้จะเผชิญกับความท้าทายจากทั้งปัจจัยภายนอกและภายใน รวมถึงการระบาดของโควิด-19 แต่ผลการเลือกตั้งก็ยังคงเป็นไปตามแนวโน้มการเลือกตั้งในปี 2015 ซึ่งพรรคขององซานซูจีชนะอย่างถล่มทลาย ยืนยันการดำรงอำนาจของพรรคสันนิบาตแห่งชาติ (NLD) และขยายช่องว่างระหว่างพรรคการเมืองรัฐบาลกับพรรคฝ่ายค้าน ผลการเลือกตั้งในครั้งนี้นับเช่นเดียวกับการเลือกตั้งครั้งก่อนๆ ถูกมองว่าเป็นการลงคะแนนเสียงต่อต้านระบอบการปกครองโดยทหาร

เนื้อหาของบทความนี้เป็นความรับผิดชอบของ International IDEA แต่เพียงผู้เดียว ไม่ได้รวมไปถึงมุมมองหรือความคิดเห็นของผู้ให้ทุน

การเลือกตั้งในเมียนมา: พิจารณาสถานการณ์หลังรัฐประหาร

8 พฤศจิกายน 2024

จากข้อมูลคณะกรรมการการเลือกตั้งเมียนมา (UEC) ในปี 2020 พรรคการเมืองที่แข่งขันกันเพื่อชิงที่นั่งในสภาผู้แทนราษฎร (Lower House) พบว่า พรรคสันนิบาตแห่งชาติ (NLD) ชนะได้ 258 จาก 315 ที่นั่ง และได้รับ 68% ของคะแนนเสียง พรรคสหภาพพัฒนาและความสามัคคี (USDP) ซึ่งเป็นพรรคพันธมิตรกับทหาร ได้ 26 จาก 315 ที่นั่ง และได้รับ 21.8% ของคะแนนเสียง พรรคการเมืองชาติพันธุ์ได้รับที่นั่งระหว่าง 2 ถึง 13 ที่นั่ง โดยไม่มีพรรคใดได้รับคะแนนเสียงเกิน 2%¹

¹ ในปี 2020 UEC ยกเลิกการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง 15 เขตด้วยเหตุผลด้านความปลอดภัย ส่งผลให้ไม่มีที่นั่ง 15 ที่นั่งในสภาผู้แทนราษฎร และไม่มี 7 ที่นั่งในวุฒิสภา

เนื้อหาของบทความนี้เป็นความรับผิดชอบของ International IDEA แต่เพียงผู้เดียว ไม่ได้รวมไปถึงมุมมองหรือความคิดเห็นของผู้ให้ทุน

การเลือกตั้งในเมียนมา: พิจารณาสถานการณ์หลังรัฐประหาร

8 พฤศจิกายน 2024

ในสภารัฐ/สภาภูมิภาค (state/region legislatures) พรรคสันนิบาตแห่งชาติ (NLD) ชนะได้ 82% ของที่นั่งที่ได้รับการเลือกตั้งโดยตรง และได้เสียงข้างมากใน 12 จาก 14 สภารัฐ/สภาภูมิภาค ยกเว้นในรัฐยะไข่และรัฐฉาน พรรคสหภาพเพื่อความสามัคคีและการพัฒนา (USDP) ซึ่งเป็นพันธมิตรกับทหาร ชนะได้ 6% ของที่นั่ง และพรรคการเมืองชาติพันธุ์ได้รับ 33% ของที่นั่ง²

ผลจากระบบการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตคะแนนสูงสุด First-Past-the-Post (FPTP) ทำให้การกระจายที่นั่งในรัฐสภาของเมียนมาจะเอื้อประโยชน์ให้กับพรรคการเมืองที่สามารถได้รับคะแนนสูงสุดในเขตเลือกตั้งจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม พรรคสันนิบาตแห่งชาติ (NLD) สำหรับพรรคการเมืองอื่น ๆ อาจมีการสนับสนุนอย่างมีนัยยะสำคัญ แต่พวกเขาจะชนะที่นั่งในพื้นที่ที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งของพรรคกระจุกตัวมากพอจะทำให้พรรคได้รับคะแนนสูงสุดในเขตนั้น ๆ

สัดส่วนผู้หญิงที่ได้ที่นั่งในรัฐสภาของเมียนมามีจำนวนมากขึ้นในการเลือกตั้งปี 2015 (13%) และ 2020 (18%) ผู้หญิงยังมีบทบาทเป็นผู้นำในการเคลื่อนไหวเพื่อประชาธิปไตยในเมียนมา เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในอาเซียน เมียนมาเพิ่มสัดส่วนผู้หญิงที่ได้รับการเลือกตั้งเข้าสู่สภาผู้แทนราษฎรและสภาแห่งชาติ (สภาบง) จากผลการเลือกตั้งในปี 2020

² The Asia Foundation, 2020 General Elections: State and Regional Hluttaws, 18 November 2020

เนื้อหาของบทความนี้เป็นความรับผิดชอบของ International IDEA แต่เพียงผู้เดียว ไม่ได้รวมไปถึงมุมมองหรือความคิดเห็นของผู้ให้ทุน

การเลือกตั้งในเมียนมา: พิจารณาสถานการณ์หลังรัฐประหาร

8 พฤศจิกายน 2024

เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2021 ซึ่งเป็นวันที่สมาชิกผู้ได้รับการเลือกตั้งในสภาผู้แทนราษฎร (Pyithu Hluttaw) มีกำหนดจะประชุมเพื่อเข้าร่วมพิธีปฏิญาณตนเพื่อเริ่มต้นการทำงานในสมัยใหม่ กองทัพได้ทำ [การรัฐประหารที่ผิดกฎหมายและขัดต่อรัฐธรรมนูญ](#) โดยยึดอำนาจจากรัฐบาลพลเรือนและกล่าวหาการทุจริตในการเลือกตั้งโดยไม่มีหลักฐาน

สภาชั่วคราวและสถาบันรัฐบาลของเมียนมา

เมื่อพิจารณาถึงการต่อต้านของประชาชนเมียนมาต่อการปกครองของทหาร คณะกรรมการผู้แทนสมัชชาแห่งสหภาพ Pyidaungsu Hluttaw (CRPH) จึงได้จัดตั้งรัฐสภาชั่วคราวเมียนมาขึ้น โดยมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามา

ภายหลังการรัฐประหาร CRPH ได้ประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญปี 2008 ของเมียนมา และออกกฎบัตรประชาธิปไตยสหพันธ์รัฐ (FDC) ที่ได้ตกลงร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สนับสนุนประชาธิปไตย กฎบัตรประชาธิปไตยแห่งสหพันธ์รัฐเปรียบเสมือนแผนที่ทางการเมืองมุ่งสู่การก่อตั้งสหภาพสหพันธ์รัฐที่เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริงในเมียนมา อ้างอิงจาก FDC สถาบันรัฐบาลชั่วคราวของเมียนมา ซึ่งรวมถึง CRPH, สภาที่ปรึกษาความสามัคคีแห่งชาติ (NUCC) และรัฐบาลเอกภาพแห่งชาติ (NUG) ถูกสร้างขึ้นเพื่อแบ่งความรับผิดชอบในการปกครองชั่วคราว

คณะกรรมการผู้แทนสมัชชาแห่งสหภาพ (CRPH) ได้เพิกถอนอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สนับสนุนคณะรัฐประหาร (SAC) และการรัฐประหาร ซึ่งเป็นมาตรการที่สอดคล้องกับ [มาตรฐานสากล](#) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามารถถูกตัดสิทธิ์จากการเป็นสมาชิกได้หากมีการตัดสินลงโทษทางอาญาหรือมีข้อกล่าวหาโดยเฉพาะข้อกล่าวหาภาคฐานที่เกี่ยวข้องกับการกบฏ ซึ่งถือเป็นความผิดร้ายแรงที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติ การตัดสิทธิ์สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นมาตรการที่มีอยู่เพื่อรักษาความไว้วางใจในตัวแทนที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนและเพื่อคงไว้ซึ่งค่านิยมของรัฐ

เนื้อหาของบทความนี้เป็นความรับผิดชอบของ International IDEA แต่เพียงผู้เดียว ไม่ได้รวมไปถึงมุมมองหรือความคิดเห็นของผู้ให้ทุน

การเลือกตั้งในเมียนมา: พิจารณาสถานการณ์หลังรัฐประหาร

8 พฤศจิกายน 2024

อำนาจของคณะกรรมการผู้แทนสมัชชาแห่งชาติแห่งสหภาพ (CRPH) คือห้าปี และภายใต้สภาวะปกติจะหมดอายุในปี 2025 อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการรัฐประหารและวิกฤตการณ์ที่ยังคงดำเนินอยู่ในเมียนมา กฎบัตรสหพันธ์รัฐประชาธิปไตย (FDC) เป็นพื้นฐานสำหรับการขยายอำนาจ ของ CRPH จนกว่าจะมีการกำหนดกรอบรัฐธรรมนูญชั่วคราวใหม่ที่จะระบุว่าการเลือกตั้งจะสามารถจัดขึ้นได้เมื่อไรและอย่างไร

ในระบอบประชาธิปไตย การขยายอำนาจหน้าที่ของรัฐสภาออกไปชั่วคราวเกินกว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้เดิมสามารถทำได้ในสถานการณ์วิกฤต เช่น เมื่อไม่สามารถจัดการเลือกตั้งได้เนื่องจากความขัดแย้งที่ยังดำเนินอยู่ ตัวอย่างล่าสุดคือกรณีของประเทศยูเครน

นับตั้งแต่การรัฐประหาร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหญิงได้จัดตั้งเครือข่ายรัฐสภา ดำเนินการจัดประชุมแบบเปิดกับประชาชนในพื้นที่ และผลักดันอนาคตประชาธิปไตยที่ครอบคลุมอย่างแท้จริงสำหรับเมียนมาในเวทีต่างๆ เช่น สหภาพรัฐสภา (IPU)

การรัฐประหารและการจัดการเลือกตั้งโดยเผด็จการทหาร

ผู้นำทหารได้ตั้งคำถามเกี่ยวกับความโปร่งใสของการเลือกตั้งปี 2020 ตั้งแต่ก่อนการลงคะแนนเสียง และแม้ในตอนแรกจะยอมรับผลการเลือกตั้ง แต่ต่อมาก็ยื่นข้อร้องเรียนจำนวนมากต่อรัฐบาลและคณะกรรมการการเลือกตั้ง (UEC)

นับตั้งแต่การรัฐประหารในปี 2021 คณะรัฐประหาร (SAC) ที่กองทัพจัดตั้งขึ้น ได้พยายามยืนยันเรื่องการฉ้อโกง การเลือกตั้งและย้ำแผนที่ต้องการการจัดการเลือกตั้งใหม่³

เพื่อดำเนินการดังกล่าว SAC มีแผนแก้ไขกรอบการเลือกตั้งของเมียนมาโดยการปรับปรุงรายชื่อผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง และเปลี่ยนระบบการเลือกตั้งแบบระบบแบ่งเขตคะแนนสูงสุด (FPTP) เป็นระบบสัดส่วน (PR) นอกจากนี้ SAC ยังออกกฎหมายการจดทะเบียนพรรคการเมืองที่เข้มงวด ซึ่งเอื้อประโยชน์ต่อพรรคการเมืองที่สนับสนุนกองทัพ

³ Michael Lidauer (2023): Myanmar's Menu of Electoral Manipulation: Self- and External Legitimation after the 2021 Coup, Critical Asian Studies, DOI: 10.1080/14672715.2023.2212366

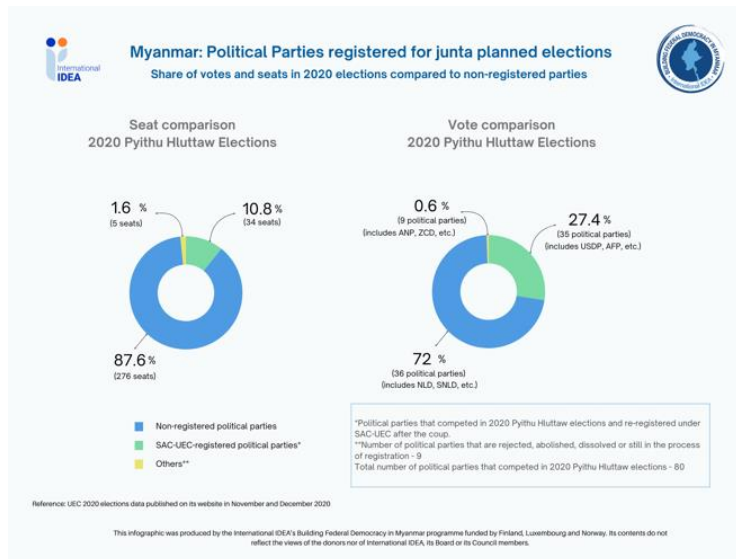
เนื้อหาของบทความนี้เป็นความรับผิดชอบของ International IDEA แต่เพียงผู้เดียว ไม่ได้รวมไปถึงมุมมองหรือความคิดเห็นของผู้ให้ทุน

การเลือกตั้งในเมียนมา: พิจารณาสถานการณ์หลังรัฐประหาร

8 พฤศจิกายน 2024

นี่คือกลยุทธ์ที่ใช้เสริมอำนาจของกองทัพในฝ่ายนิติบัญญัติ โดยอาศัยความได้เปรียบจากการสำรองที่นั่ง 25% ในรัฐสภา และเพิ่มสัดส่วนของพรรคการเมืองที่สนับสนุนกองทัพเพื่อสร้างเสียงข้างมากที่สนับสนุนทหารในรัฐสภาในอนาคต

พรรคการเมืองทั้งหมด 50 พรรคได้ลงทะเบียนเพื่อเข้าร่วมการเลือกตั้งตามแผนของคณะรัฐประหาร (SAC) โดยทั้งหมดเป็นพันธมิตรของกองทัพ รวมถึงพรรคสหสามัคคีและการพัฒนา (USDP) จากจำนวนพรรคการเมืองที่ลงทะเบียน 35 พรรคเคยลงแข่งขันในการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร (Pyithu Hluttaw) ปี 2020 และได้รับคะแนนเสียงรวมกันเพียง 27.4% ในทางกลับกัน พรรคที่ไม่ได้ลงทะเบียน เช่น พรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย (NLD) และพรรคชาติพันธุ์ เช่น พรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตยแห่งรัฐฉาน (SNLD) ได้รับคะแนนเสียงรวมกันถึง 72% ในการเลือกตั้งทั่วไปปี 2020

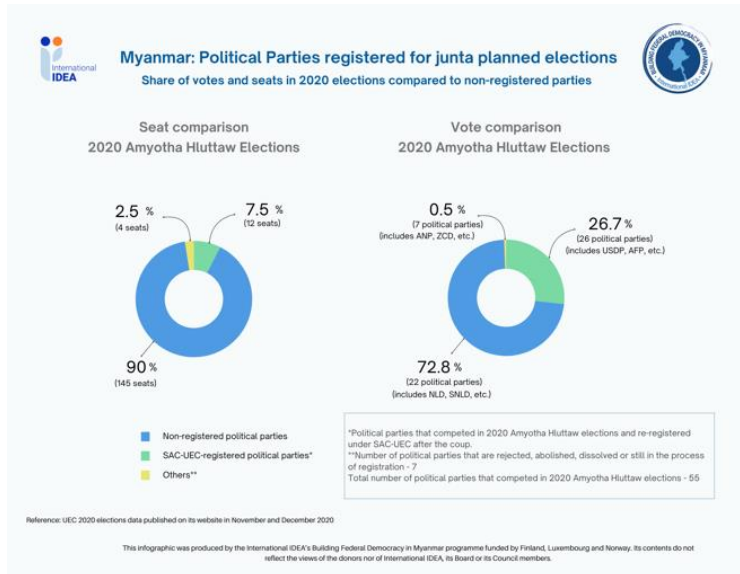

ภาพที่คล้ายกันนี้เกิดจากการเปรียบเทียบคะแนนเสียงและที่นั่งในวุฒิสภา

เนื้อหาของบทความนี้เป็นความรับผิดชอบของ International IDEA แต่เพียงผู้เดียว ไม่ได้รวมไปถึงมุมมองหรือความคิดเห็นของผู้ให้ทุน

การเลือกตั้งในเมียนมา: พิจารณาสถานการณ์หลังรัฐประหาร

8 พฤศจิกายน 2024

การเลือกตั้งที่จัดขึ้นโดยกองทัพและมีเพียงพรรคการเมืองส่วนน้อยในเมียนมาที่เข้าร่วม จะไม่สามารถสะท้อนเจตจำนงของประชาชนเมียนมาได้

ประเด็นของกองทัพเกี่ยวกับการเปลี่ยนระบบการเลือกตั้งเป็นระบบสัดส่วนผู้แทน (PR) ยังสร้างภาพลวงตาที่ว่าพรรคการเมืองขนาดเล็ก – รวมถึงพรรคชาติพันธุ์ – อาจมีโอกาสที่ดีกว่าในการชนะที่นั่งภายใต้ระบบนี้ แต่ในความเป็นจริง บางพรรคอาจชนะ และบางพรรคอาจแพ้ [ขึ้นอยู่กับกระจายตัวของฐานเสียงในแต่ละพื้นที่](#)

สิ่งนี้เกิดขึ้นเนื่องจากความไม่สมดุลอย่างมากของระบบการเลือกตั้งแบบหนึ่งเขตหนึ่งคนที่เกิดจากระบบแบ่งเขตคะแนนสูงสุด (FPTP) ในระดับตำบลที่มีประชากรแตกต่างกันอย่างมาก ตัวอย่างเช่น ในการเลือกตั้งปี 2020 เขตเลือกตั้งในสภาผู้แทนราษฎรมีประชากรตั้งแต่ 1,109 คนในเกาะโคโคกุน (ย่างกุ้ง) ไปจนถึง 439,622 คนในตำบลบากอ (เขตบากอ) การใช้ตำบลเป็นเขตเลือกตั้งเสียงข้างมากแบบหนึ่งเขตหนึ่งคนจึงนำไปสู่การมีตัวแทนที่มากเกินไปในบางกลุ่มของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง⁴

⁴ Michael Lidauer (2023): Myanmar's Menu of Electoral Manipulation: Self- and External Legitimation after the 2021 Coup, Critical Asian Studies, DOI: 10.1080/14672715.2023.2212366

เนื้อหาของบทความนี้เป็นความรับผิดชอบของ International IDEA แต่เพียงผู้เดียว ไม่ได้รวมไปถึงมุมมองหรือความคิดเห็นของผู้ให้ทุน

การเลือกตั้งในเมียนมา: พิจารณาสถานการณ์หลังรัฐประหาร

8 พฤศจิกายน 2024

ระบบการเลือกตั้งในสภาผู้แทนราษฎรที่กองทัพเสนอนั้น มีข้อเสนอให้ยกระดับเขตเลือกตั้งจากระดับตำบลเป็นระดับอำเภอ และยังมีข้อเสนอในการปรับจำนวนที่นั่งในแต่ละเขตเลือกตั้งตามข้อมูลประชากรจากการสำรวจประชากรที่ผิดพลาดและไม่น่าเชื่อถือที่ดำเนินการโดยกองทัพ ไม่มีการปรึกษาหารือกับกลุ่มประชากรต่าง ๆ ที่จะได้รับหรือสูญเสียตัวแทน

สิ่งนี้อาจสร้างความเข้าใจผิดว่า ตัวแทนและเขตเลือกตั้งมีความเชื่อมโยงที่แข็งแกร่ง ในขณะที่ผลกระทบในทางปฏิบัติจริง คือการเปลี่ยนแปลงจำนวนสัดส่วนผู้แทนระหว่างรัฐชาติพันธุ์และภูมิภาคที่มีประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวพม่า ทุกๆ รัฐ ยกเว้นรัฐเกย์น รัฐมอญ และรัฐยะไข่ จะสูญเสียที่นั่ง ส่วนภูมิภาคทุกแห่ง ยกเว้นภาคมัคเวย์ ภาคสกาย และภาคตะนินธารี จะได้รับที่นั่งเพิ่ม โดยรวมแล้ว จะมีที่นั่ง 25 ที่ถูกย้ายจากรัฐไปยังภูมิภาค

การออกแบบการเลือกตั้งในช่วงเปลี่ยนผ่านหลังการรัฐประหาร⁵

การจัดตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งที่เป็นอิสระ

ตามที่ระบุในกฎบัตรสหพันธรัฐประชาธิปไตย (FDC) ขณะนี้ ขบวนการประชาธิปไตยของเมียนมากำลังดำเนินการกำหนดกรอบรัฐธรรมนูญชั่วคราวใหม่ ซึ่งควรพิจารณาการจัดตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้ง (EMB) ที่มีความเป็นอิสระและเป็นมืออาชีพ ในการเป็นสถาบันหลักที่จะสนับสนุนการเตรียมพร้อมเพื่อการฟื้นฟูประชาธิปไตย ควรใช้กลไกที่จะรับประกันความเป็นอิสระของ EMB ในอนาคต รวมถึงความชอบธรรมและอำนาจในการดำเนินงานทั่วทั้งดินแดนของประเทศ และการทำงานที่โปร่งใสและเปิดกว้างเพื่อให้ทุกฝ่ายสามารถมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

กรอบกฎหมาย

ในบริบทของการสร้างสหพันธรัฐในอนาคต การรับประกันความเสมอภาคและความสอดคล้องในการดำเนินการและคุ้มครองสิทธิเลือกตั้งในทุกพื้นที่ของประเทศจะเป็นสิ่งสำคัญ ควรแก้ไขจุดอ่อนจากรัฐธรรมนูญปี 2008 ที่ล้าสมัย ไม่ใช่แค่ประเด็นเกี่ยวกับการมีอยู่ของทหารในรัฐสภาและรัฐบาล แต่ยังต้องเสริมสร้างกลไกในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนทางด้านตุลาการ การปกครองตามกฎหมาย และการปกป้องสิทธิเลือกตั้ง

⁵ Elections at a crossing point: Electoral Design in Post Coup Myanmar, International IDEA, 2022 <https://www.idea.int/sites/default/files/publications/elections-at-a-crossing-point-electoral-design-in-postcoup-myanmar.pdf>

เนื้อหาของบทความนี้เป็นความรับผิดชอบของ International IDEA แต่เพียงผู้เดียว ไม่ได้รวมไปถึงมุมมองหรือความคิดเห็นของผู้ให้ทุน

การเลือกตั้งในเมียนมา: พิจารณาสถานการณ์หลังรัฐประหาร

8 พฤศจิกายน 2024

เนื่องจากทั้งระดับศูนย์กลางและระดับหน่วยสหพันธรัฐจะมีส่วนในการจัดการเลือกตั้ง จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดขอบเขตหน้าที่อย่างชัดเจนในกฎหมายการเลือกตั้ง รวมทั้งมีผู้ตัดสินที่เป็นกลางและมีอำนาจพอเพียง เช่น ศาล ซึ่งสามารถปกป้องข้อตกลงสหพันธรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นอิสระ

ระบบการเลือกตั้ง

การมีข้อมูลและผลกระทบของระบบการเลือกตั้งที่แตกต่างกัน จะต้องเป็นส่วนหนึ่งของการอภิปรายตั้งแต่ช่วงเริ่มต้น ระบบที่เลือกควรได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางและปฏิบัติตามหลักการของสิทธิเลือกตั้งที่เท่าเทียม ซึ่งในระบบ FPTP หมายถึงการมีส่วนร่วมในการกำหนดเขตเลือกตั้งใหม่อย่างโปร่งใสและเปิดกว้าง

ปฏิกิริยาระหว่างประเทศ

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (UDHR) และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR)⁶ รวมถึงบรรทัดฐานที่สำคัญสำหรับการจัดการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย:

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (UPR) ข้อ 21

- 1) ทุกคนมีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในรัฐบาลของประเทศของตน โดยตรง หรือผ่านผู้แทนที่ได้รับเลือกตั้งโดยอิสระ
- 2) เจตจำนงของประชาชนจะต้องเป็นพื้นฐานแห่งอำนาจการปกครอง และเจตจำนงนี้จะต้องแสดงออกทางการเลือกตั้งตามกำหนดเวลาและอย่างแท้จริง ซึ่งต้องเป็นการลงคะแนนเสียงอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน และจัดให้มีการลงคะแนนลับ หรือวิธีการลงคะแนนเสียงโดยอิสระทำนองเดียวกัน

กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) ข้อ 25

พลเมืองทุกคนมีสิทธิและโอกาส (...) โดยปราศจากข้อจำกัดที่ไม่สมเหตุสมผล:

- (ก) ในการมีส่วนร่วมในการบริหารรัฐกิจโดยตรง หรือผ่านตัวแทนที่ได้รับเลือกอย่างอิสระ
- (ข) ในการลงคะแนนเสียงหรือได้รับเลือกในการเลือกตั้งอันแท้จริงตามวาระ ซึ่งมีการลงคะแนนเสียงที่ทั่วถึงและเสมอภาค และจะต้องจัดให้มีการลงคะแนนลับ เพื่อรับประกันการแสดงออกอย่างเสรีตามเจตนาของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

⁶เมียนมายังไม่ได้ลงนามใน ICCPR แม้ว่าจะมีการสนับสนุนก่อนและหลังการรัฐประหารโดยภาคประชาสังคมและ [ความมุ่งมั่นของ NUG](#) ที่จะทำเช่นนั้น

เนื้อหาของบทความนี้เป็นความรับผิดชอบของ International IDEA แต่เพียงผู้เดียว ไม่ได้รวมไปถึงมุมมองหรือความคิดเห็นของผู้ให้ทุน

การเลือกตั้งในเมียนมา: พิจารณาสถานการณ์หลังรัฐประหาร

8 พฤศจิกายน 2024

ชุมชนนานาชาติได้เรียกร้องให้ยืนยันความชอบธรรมของผลการเลือกตั้งปี 2020 รวมถึงใน [มติสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติปี 2021 \(A/RES/75/287\)](#) ซึ่ง “เรียกร้องให้ฟื้นฟูการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของเมียนมาโดยการผลการเลือกตั้งทั่วไปในเดือนพฤศจิกายน 2020” [มติ Resolution 1669 ปี 2022](#) เรียกร้องให้คณะรัฐประหารเคารพสถาบันและกระบวนการทางประชาธิปไตยที่สะท้อนเจตจำนงของประชาชนเมียนมา มติของสหภาพยุโรป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง [รัฐสภาสหภาพยุโรป](#) ยังได้เรียกร้องให้เคารพผลการเลือกตั้งในเดือนพฤศจิกายน 2020 และกลับคืนสู่การปกครองของพลเรือน

องค์กรระหว่างประเทศ รวมถึง International IDEA ซึ่งมุ่งมั่นใน [คำประกาศหลักการของการสังเกตการเลือกตั้ง](#) และการรักษาความซื่อสัตย์และความน่าเชื่อถือของการเลือกตั้ง ได้ [ประณาม](#) “การเลือกตั้ง” ที่กำลังวางแผนอย่างไม่ชอบธรรมโดยคณะรัฐประหาร (SAC) และ “คณะกรรมการการเลือกตั้งเมียนมา” เนื่องจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างต่อเนื่องและความขัดแย้งในวงกว้างที่ก่อโดยคณะรัฐประหาร จึงยังเป็นไปไม่ได้ที่จะจัดการเลือกตั้งที่เคารพเสรีภาพขั้นพื้นฐานและเป็นไปตามมาตรฐานสากลอย่างแท้จริง

ตามที่ขบวนการประชาธิปไตยเมียนมาเห็นว่า [การดำเนินการ “การเลือกตั้ง” ที่หลอกลวงโดยคณะรัฐประหารไม่ใช่ทางออก](#) สำหรับความขัดแย้งที่ซับซ้อนและวิกฤตด้านมนุษยธรรมที่กำลังดำเนินอยู่ และจะไม่ทำให้เมียนมามีเสถียรภาพ มันจะเป็นเพียงการเพิ่มความรุนแรงและความขัดแย้งทางการเมือง ทำให้วิกฤตจากการรัฐประหารรุนแรงขึ้น และเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงและเสถียรภาพทั้งในระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ

การป้องกันที่ดีที่สุดจากความพยายามสร้างภาพของรัฐสภาเนปีดอว์ คือการยอมรับผลการเลือกตั้งปี 2020 จากผู้มีส่วนร่วมในขบวนการประชาธิปไตยทั้งหมดและชุมชนนานาชาติ

ชุมชนนานาชาติจำเป็นต้องให้การสนับสนุนแก่ขบวนการประชาธิปไตยของเมียนมา รวมถึงการเพิ่มการมีส่วนร่วมกับสถาบันชั่วคราวที่ชอบธรรมของเมียนมา ได้แก่ คณะกรรมการผู้แทนสมัชชาแห่งสหภาพ (CRPH), รัฐบาลเอกภาพแห่งชาติ (NUG) และสภาที่ปรึกษาเอกภาพแห่งชาติ (NUCC)

เนื้อหาของบทความนี้เป็นความรับผิดชอบของ International IDEA แต่เพียงผู้เดียว ไม่ได้รวมไปถึงมุมมองหรือความคิดเห็นของผู้ให้ทุน

การเลือกตั้งในเมียนมา: พิจารณาสถานการณ์หลังรัฐประหาร

8 พฤศจิกายน 2024

อ่านเพิ่มเติม:

- [Elections at a Crossing Point: Considerations for Electoral Design in Post-Coup Myanmar](#)
- [Interim Electoral Management and Electoral System Design in Myanmar](#)
- [The unconstitutionality of the 2021 coup in Myanmar](#)
- [Why Myanmar's election plans are illegitimate](#)
- [Model Commitments for Advancing Genuine and Credible Elections](#)
- [Joint Statement by international election experts and organisations on Myanmar](#)
- [Myanmar's Federal Democracy Charter: Analysis and Prospects](#)
- Federal Democracy Charter [Part I](#) and [Part II](#)
- [A new Constitution for Myanmar](#)
- [Deciphering Myanmar's Ethnic Landscape](#)

เนื้อหาของบทความนี้เป็นความรับผิดชอบของ International IDEA แต่เพียงผู้เดียว ไม่ได้รวมไปถึงมุมมองหรือความคิดเห็นของผู้ให้ทุน